

Høringsnotat – Meld. St. 7 (2020-2021) Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning

Unge funksjonshemmede takker for muligheten til å gi våre innspill til utdannings- og forskningskomiteens behandling av Meld. St. 7 (2020-2021) om internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning. Med dette sender vi inn våre merknader.

Savner konkrete tiltak om studentmobilitet og funksjonsevne

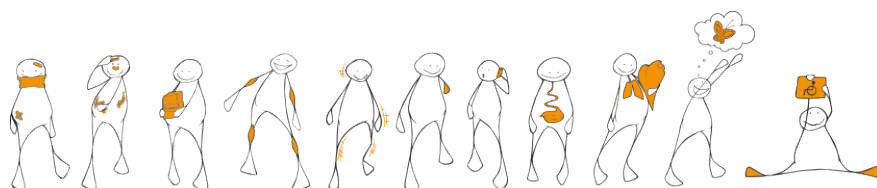
Stortingsmeldingen inneholder høye ambisjoner for å øke studentmobiliteten i høyere utdanning: Regjeringen setter seg et mål om at hele 50 prosent av studentene skal ha et utenlandsopphold i løpet av studietiden. I tillegg skal utveksling bli en mer integrert del av samtlige studieprogram. Om man skal klare å oppnå stortingsmeldingens ambisjoner, må det på plass flere tiltak for å øke mobiliteten også blant studenter med funksjonsnedsettelse. Her er det en lang vei å gå.

I dag drar studenter med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom betydelig sjeldnere på utveksling enn sine medstudenter. Dette henger tett sammen med at denne studentgruppen møter på en rekke barrierer som hindrer dem fra å dra på et utenlandsopphold. Vi er glad for at Stortingsmeldingen erkjenner flere av disse barrierene. Likevel savner vi konkrete tiltak som bidrar til å øke mobiliteten blant studenter med funksjonsnedsettelse.

Det bør bli enklere å ta med seg ytelse og tjenester på utveksling

I dag hindres mange studenter med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom å ta et utenlandsopphold i studiene fordi de ikke får lov til å ta med seg ytelse eller tjenester ut av landet. Studenter som mottar utdanning som arbeidsmarkedstiltak får ofte ikke mulighet til å ta med seg ytelsen på utveksling. Årsaken er at NAV ikke anser studier i utlandet som nødvendig – noe som står i sterk kontrast til ambisjonene i stortingsmeldingen. Det er også som hovedregel ikke mulig å ta med seg hjelpemidler ved flytting til et annet land, selv ved kortere opphold. Mange kommuner nekter også studenter med assistansebehov å ta med seg BPA på utveksling.

Vi har forståelse for at ytelse og tjenester som norske borgere mottar fra stat og kommune som hovedregel skal gis innenfor landets grenser. Likevel bidrar dagens

regelverk til å stenge store deler av studentmangfoldet ute fra utveksling. Utvekslingsopphold er snakk om korte og midlertidige opphold utenfor landets grenser. Det bør derfor bli enklere for studenter med funksjonsnedsettelse å ta med seg ytelser og tjenester til utveksling.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber regjeringen gjennomføre lovendringer som sikrer at studenter med funksjonsnedsettelse som ønsker å dra på utveksling, får rett på midlertidig unntak fra regler om at man må bruke ytelser og tjenester innenfor rikets grenser.

Roller, ansvar og virkemidler bør gjennomgås

En annen vanlig barriere for studenter med funksjonsnedsettelse er at det ofte er krevende å få på plass tilrettelegging som muliggjør utveksling. Allfor ofte ender den enkelte studenten opp med å måtte stå på egne bein for å få på plass nødvendig tilrettelegging ved utvekslingsstedet. Det henger blant annet sammen med manglende støtte, mangel på tilgang til informasjon, manglende kunnskap, samt dårlig samordning mellom sentrale aktører.

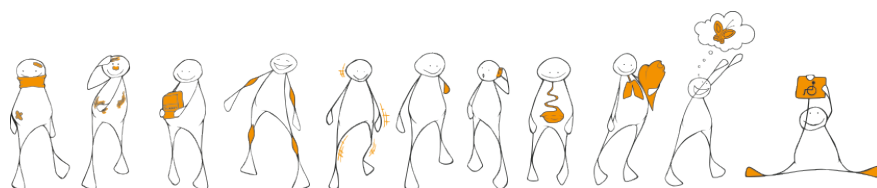
Vi mener det bør settes i gang et prosjekt som tar en helhetlig gjennomgang av roller, ansvar, ordninger og tjenester som berører mobilitet og funksjonsnedsettelse i høyere utdanning. Prosjektet bør gjennomgå finansieringsmuligheter, velferdsordninger, regelverk og institusjonenes ansvar for innkommende og utgående studenter. Som en del av prosjektet bør departementet ta initiativ til en rolleavklaring mellom ulike aktører og sektorer.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber regjeringen igangsette et prosjekt som ser nærmere på roller, ansvar, ordninger og tjenester knyttet til mobilitet og funksjonsnedsettelse innen høyere utdanning. Formålet med prosjektet skal være å sikre et mer helhetlig støttesystem som bidrar til å øke mobiliteten blant studenter med funksjonsnedsettelse.

Forskning og statistikk bør bli bedre

I dag mangler vi systematisk kunnskap både om graden av mobilitet blant studenter med funksjonsnedsettelse, og hvilke barrierer de møter. For å iverksette gode tiltak, er det nødvendig å vite hvor skoen trykker. Et sted å starte er å få på plass mer forskning om mobilitet og funksjonsevne.

I tillegg er det behov for forbedret statistikk. I dag fins det ikke offentlig tilgjengelig statistikk om studentmobilitet blant funksjonshemmede studenter. Lånekassen har

tilgjengelig tallmateriale på studentgruppen, men det etterspørres ikke som del av den nasjonale mobilitetsstatistikken. Det kan og bør enkelt rettes opp i.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad: Komiteen ber regjeringen igangsette forskning på studentmobilitet blant studenter med funksjonsnedsettelse, samt å gi Lånekassen ansvar for å presentere årlig nasjonal mobilitetsstatistikk blant studentgruppen.

Med vennlig hilsen

Leif-Ove Hansen
Generalsekretær, Unge funksjonshemmede

